

KECSKEMÉTI LAPOK

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Égész évre 5 ft — kr. Negyedévre 1 ft 50 kr.
Félévre . . . 2 . 50 . . . Egy szám ára 12 kr.

Különböztetési díj az előfizetés minden hónap elején lehet.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

HIRDETÉSI DIJ:

4 hasábos petit sor 5 kr., többszöri vagy terjedelmes hirdetéseknel árléonosság adatik.

MEGJELENIK MINDEN VASARNAP

SZERKESZTŐ LAKIK: III. TIZED, BUDAI-ÚTCA, 189. SZ.

KIADÓ-HIVATAL: BUDAI-ÚTCA, 186. SZ.

Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr.

Egy botránykő a város közepén.

Több már mint negyven éve annak, hogy a város atyái a hivatali helyiségek elégtelenségéről, alkalmatlan voltáról és a város házának disztelenségéről meggyőződtek. legalább e feltévést bizonyítja azon körülmény, hogy már a negyvenes évek elején osztottak ki egy darab nyomási földet a célból, hogy annak jövedelme a város-ház-építés alap gyarapítására szolgáljon. Igaz, hogy ez a jó szándék jóformán csak szándék maradt, mert az ezen célra kiosztott földek jövedelmét egész 1872. év végéig egyéb szükségletekre szépen elköltötték, úgy, hogy ezen alap kasszája, a mi akkor egy külön zacskóból állott, csak azért nem kongott az ürességtől, mert vászonból volt. 1873. január 1-én a leltározás alkalmával nem volt abban egyetlen egy újkrajczár sem.

De az bizonyos, hogy a szándék megvolt, hogy egy új városháza építésre pénzt gyűjtsenek és így bizonyos, hogy egy újnak szükségét már akkor belátták. pedig még negyven évvel ezelőtt, hajh, mennyivel kevesebb helyen élték a hivatal, és hajh, mennyivel szerényebbek voltak akkor az igények!

És mégis mit látunk? Azt, hogy mi nemhogy haladtunk volna a korral, nemhogy túlszárnyalni, vagy követni tudnánk apáink jó érzékét, de attól messze, de messze elmaradtunk; — mertők akkor tetek már valamit az ügyért, mikor azt szép érzékükön kívül semmi sem kívánta, mi pedig akkor sem teszünk, mikor az már valóságos égető és elodázhatatlan kérdés. Akkor sem teszünk semmit, mikor az ügyemet kimondhatatlan hátrányára a hivatalosztályok öt épületbe szétszórva vannak beszorítva, és a mikor a levéltári becses aktáink dohos börtönökben penészednek és rothadnak, és a mikor tanácskozási termünk szűk, disztelen és a nyilvánosság által hozzáférhetlen, —

hogy egyéb sok minden hiányt, hibát és hátrányt ne is említsünk. Alig van ember, ki a fentebbieket és ezeknek türehtlen voltát be ne ismerné, és mi, a kor modern fia apáink nyomdokait még sem követjük, sőt csodálva kell látnunk, hogy még olyanok is akadnak, a kik a már megpendített mozgalmakról töltek telhető erővel elébe állnak és a kivitt akadályozzák.

Nézetünk szerint pedig most már oda jutottunk, hogy a közigazgatási hivatalok számára jó helyiséget szerezni okvetlen kell és ezen kényszer helyzet szemben nem azt kell keresni, hogy lehet-e, nem lehet-e. hanem minden esetre gondoskodni kell a kivitt lehetőségéről.

És biz az nem is lehetetlen s azt állítani képtelenség is lenne, hogy ilyen gazdag város számbavehető nehezségekre akadna, ha igazán építeni akarna.

Mondják, hogy ötszáz ezer forintba kerülne, a mi bizony szép pénz. de mi meg vagyunk győződve, hogy ez a mondják nagyon messze, túl van a valóságban. Mondják, hogy annak monumentális — talán tornyos — épületnek kell lenni. Sok mindent mondanak — gondolom azok, a kik ellenzi akarnak, de az ellenzésnek jó fogó végét nem találják.

No már a téglá egy épületnél nem a legdrágább s ha monumentumba rakják is, valami retentő nagyon meg nem drágítja; tornyot építeni a másik torny árnyékába, és még más két torny közvetlen közelébe szép sem lenne, oktalanság is volna; de azt is bizony lehet állítani, hogy egy szép, elég tágas és bizonyos fokig monumentális, de egyszerűen komoly stílyű épület távolról sem kerülne ötszáz ezer forintba. Annyi legalább tény, hogy a már egyszer készült városháztervet — értjük, nem a régen készültet, hanem azt, a mely ezelőtt mintegy tíz évvel készült, mindnyájan oly nagyszabásúnak találtuk, hogy azt feleslegesnek

tartánk és tény az is, hogy a terv készítője nekünk kérdéstünkre azt mondta, hogy négyszáz ezer forintért felépítené.

Kétségtelen, hogy ha építünk, olyan tervet kell készíteni, hogy az épület fél se legyen és a mellett czélszerűen kibővíthető legyen, de most bizony száz évre előre építeni azért is hiba lenne, mert addig kamataival ugyancsak horrendum drága egy épület lenne! Ha tehát így számítunk, a monumentálisból sokat elengedünk, a czélszerűt a hasznossal öszekombináljuk: úgy sokkal hamarabb lehet az építés lehetőségét kiszámítani. Lássunk egy számítást. Tegyük fel, hogy négyszáz ezer forintba kerül, tehát azért kell évi törlesztési részletbe fizetni 22,000 frtot, a mely úton 38 év alatt az építési költség törlesztve lenne, de minthogy már van 42,000 frt városház építésre, sőt a javadalmi házi kezelés első évi mintegy 23 ezer forint tiszta haszna is erre kijelölhetett, van 75,000 frtunk, tehát gondoskodni kell 325 ezer forinttról, a melyért 38 évig évi törlesztési részletbe fizetni kell 17,875 frtot.

Ezen öszeg fedezendő lenne a városház alá építendő két gyógytár és boltok jövedelmével, a mely 10,000 frtra bizon tehető, továbbá a városház építésre kiosztott földek mintegy 1600 frt jövedelmével, továbbá a Ladányi és Milhoffer házak, remélhető mintegy 3000 frt bérvél, összesen tehát 14,600 frtal, — maradna tehát 3275 frt fedezendő, a mit bizon igen könnyen elő lehet állítani.

Mindezekhez kell még számítani, hogy manapság rendkívül kedvező feltételek mellett lehet pénzt kapni, a mely kedvező körülményt fel nem használni, esetleg igen nagy hiba lehet és komolyan utánna kell látnunk, hogy tényekre alapított számítást tehessünk és a város közepén disztelenkedő botránykővet onnan mielőbb kipusztítsuk.

6.

Egy pár szó az anyához.

— Irta Dr. Belák János, orvos. —
(Folytatás.)

Az anyatej kellemes, édeses ízű, kezdetben sárgás zöldek a benne levő nagyobb mennyiségű zsir és tejgömb miatt, mely épen azért nevezetik kora-tejnek; dús továbbá cukor tartalomban, mely azonban később, valamint a zsir is czélszerűen, fokozatosan egy csecsemő kívánalmának, korának megfelelően, még az albumin tartalom szaporodik, miért is a kora-tej ellentétben a későbbi úgy színre, mint összeállásra nézve különbözni fog, t. i. kékes fehér és folyékonyabb lesz. Állás közben csak nehezen savanyodik meg, meg úgy, mikor is igen apró, alig öszálló, épen ezért könnyen emészthető törőszzerű rögösek válnak ki belőle. A tehén tej ellenben, mit általánosan használnak s pedig elég rosszul, mint látni fogjuk, mesterségesen táplu kevés albumint tartalmaz, könnyen megsavanyodik, meg úgy össze s belőle nagy tömör, nehezen emészthető törőnemű darabok válnak ki. A kecske tej, mely alkotában legjobban megközelíti az anyatejet, szintén nehezen savanyodik meg, meg úgy össze, a sajtonya kis csapattokból álló darabokban válik ki belőle s valamint az anyatej, úgy ez is körülbelül 3 anyai albumint tartalmaz, mint sajt nyát, már pedig a csecsemő gyomra az albumint bírja tűrni s gyorsabban feldolgozni, nem pedig a caseint, sajtonyát. És ha mindez nem volna is káros befolyással az egészségre, van a kecske tejnek egy óriási előnye a tehén tej felett, mely a kecske tej beszerzési módjának nehézségét eloszlatja s ez előny az, hogy használatá által a csecsemőknek, gyermekeknek előforduló tüdő-, bél- s egyéb gümőkör (tuberculosis) a minimumra volna leszállítva. Van ugyanis a tehénnek egy felettebb veszedelmes betegsége, mit gyöngyöknak hívnak; az ezen betegséget okozó élősködő befészkelik magokat a tehén minden szervébe; így az emlőbe is, innen a tej által az élvezők gyomrába, béluzámba jutnak, okozva a bél tuberculosis, majd a tüdőbe s egyéb más szervekbe vándorolva, létrehozva a közönségesen ösmert és oly elterjedt tüdőbajt. Mondhatná ugyan valaki — és pedig jogosan —: felforraltam a tejet, s ekkor elvesznek a bennelevő élősködők, de ugyan ki annyira óvatoss, hogy forralatlanul soha nem adna gyermekének tehén tejet. Mindezek oly előnyök, miket a beszerzési mód nehézsége, t. i. a kecskének felettebb kevés volta nem szabad hogy meghátsáson! Hisz a kecske olcsó elesen megél, tejet bőven ad s nem kellene egyebet tenni, mint a már-

KECSKEMÉTI LAPOK TÁRCZÁJA

L. F. barátom új miséjére.

— 1888. július 15. —

Mit kebled oly buzgón s epedve vára,
Im' itt van már a boldog pillanat;
Ma várt rád az oltár szármányánál,
Kit hön imádozt reggő ajakad.
S mi súlyos harcra téged úgy hevítte,
Beteljesült a biztató remény:
Dicső harcolnak méltó pályabérét
Így megnyeréd e napnak reggelén! —

Vágyó szemed, hová oly rég tekintet,
Sionra lépsz fel édes jó barát;
Itt vár rád az égiek Vezére,
Kit porbahullva lelked úgy imád.
Az Úrnak fölkel papja vagy tehát már!
Viseld büszkén magasztos tisztet!
Reád a jó Ég bő malasztja árad,
Viselve hiven azt a szent jelet. —

Az Ég tehát lelked édes arája,
Most élvezed az éden perzeit;
Hisz karjaidba fűzve hordozd már,
Ki egykoron az égen üdvözít.
Szíved nem érez most a földiekből
Bár jól tudod, hogy kész már a pohár,
Ami kínálnak véték cselőzvények,
Mely cseppivel reggő ajkadra vár. —

De hisz tudod, e keserű pohárba,
Ha csak egy hull az üdvnek cseppiből:
Lelked a földről messze szárnyal,
S csapongva tér a magas égbe föl.
Nehéz a pálya, ámde méltó bére,
Legszebb jutalmad lesz az öntudat;
Ha majd a küzdelem terén kiállva
Vezérléd szépre s jóra nyájadat. —

De nem marasztlak már tovább szavammal,
Fölnézni égret int a pillanatot!
Az oltár kész: rajt! égő áldozatja,
Lépj hát el — megoldván sarudat.
Én majd viszont a földre leborulva,
Buzgón imára kérem Istentem:
Hogy élted itt e földi létlen által
Boldog, nyugodt és áldásos legyen! —
Dotisz István.

Utazás az éjszakai ég felé.

— Uti karcolat felső Zemplémből. —

Csak hogy már egyszer én is a vonal alá kerülve — a viszonyok kényszerítő nyomása alatt még társait is irok, — oly messze pontrol, mely hazánk éjszakai határától már csak három mérföldnyire, az 1074 meter magas Viharlat és az 1027 meter magas Szinnai kő és az alatta fekvő tengerszem alatti kies völgyben fekszik.

Ez uti tárcza-féle karcolat megírását Jozsif barátom vegye a lelkére, ki e lapok 27-ik számában megjelent „Utazás a délszaki ég” felé cím alatt egy kedélyes, ha nem

is „devernázó” társaságnak Félégyházára való még kedélyesebb átrándulását ép annyi szellemmel, mint elfogult naivsággal, vagy talán naiv elotgultsággal örökítette meg.

Miután Félégyháza Kecskeméttől csak 25 kilométernyi távolságban van, én pedig Kecskeméttől a tizedesek elhagyásával 445 kilométernyire vagyok: azért a távolságot véve alapul, épen 17° szer több jogom van, e tárcza megírására, mint neki; más részről pedig én e lapoknak pár hétre szabadságot és így mostani állapotomban ex szerkesztője is vagyok (a mi ugyan nem képezhet jogcímet, mert nálunk az ex-szerkesztők száma maholnap méltó versenyre fog kelni a megalkott képviselőjelöltek számával) és attól felek, hogy e kedélyes uborkaidényben a lap tárcza nélkül marad: azért bármily küzdelembe is kerül, innen a távból sem feledkezem meg e lapokról.

Elindultam Kecskeméttől július 6-án a hajnali vonattal és a Czeglé általí lagunákat elhagyva Budapestre érkeztem, hol az osztrákoktól a magyar államvasutak vetek át és gondoztak egészen Szerencsig. A budapesti központi pályaházban való nyüzsgést forgást leírni nagyon nehéz lenne; látható itt mindentel publikum, de a legnagyobb kontingens a nyaralók, a divatos fürdő-beteg, meg a szegény napszámosok szolgáltatók. Mily ellentét! Az egyiket a divat kergeti a fürdőbe, míg a másik az aratás tartamára munkát meg keresni és nem tudja, hová véi végtete.

Utítársam, kivel egy kocsiba jutottam,

már kipusztuló félben levő igen hasznos állatfajt tenyészteni s ekkor természetes táplálási mód hiányában mőködnek volna oly mes tereséget tápot bírn, mely minden tekintetben legközelebb áll az anyatejhez, s nem okoz oly borzasztó, veszedelmes betegséget, mint azt a tehéntej használatával mellett annyiszor lehet — fájdalom — tapasztalni. Bár melyiket választásd is a mesterséges táplálási módok közül, tartásd szem előtt mindig a következőket: Mindenek előtt olyan jószágot iparkodj a tejet beszerezni, mely száraz takarmányon él, s ha lehet úgy folytonosan ez egyét használja. A tejet fejes után azonnal forráld fel, s ha csecsemőd 3 hónapnál nem több, úgy bigitsd 3-szor anyai forrállal vízzel, tégely bele egy kis késgyenyi tejtejukrót s mielőtt ki hűlt volna ezen keverék, az előtt adj belőle. Ha pedig már 3 hónapon felül kieszény, de még 6 hónapnál nem több, úgy felényi vizet vagy hüsvet adj hozzá; 8-10 hónapos korában tisztán add a forrállt tejet.

Ezek azon körülmények, melyek intenek a táplálási mód helyes megválasztására, annál is inkább, ha meggondoljuk, hogy az első táp, mondjuk az anyatej, nemcsak táplálója a csecsemőnek, hanem gyógyszer, orvossága is, melyre szüksége van, s melyet nem is sejtve nyújt az anya neki! A szülött ugyanis világra jöttkor el van látva úgy tápjal, hogy pár óráig szivesen tűr, a nélkül, hogy éhes volta miatt környezői figyelmét magára vonná sirdogálása által! Alszik, pihen, jól érzi magát, mi mind a legjobb jel, hogy nincs panasz, mely kielégtetésre vár, szóval nem kér enni. Ezen nyugott s eléggé tetszős állapot azonban nem soká tart, néhány óra múlva túrelmet vesztes sírásra fakad, s nem hagy fel azzal mindaddig, míg anyja boldogan nem szorítja keblére — emelőjét szája téve szopásra — mondva vagy legalább gondolva: „már is éhes”. Pedig dehogyan! Igaz hogy sír s ezt nem ok nélkül teszi, és bár a közvetlen ok, a miért sír, egy is, a czél azonban, a mi sírás és tápélvétel által elérni akar, különböző. Nem az éhség miatt sír kizárólag, mert ha más megengedőbb folyadékot adunk neki ilyenkor, az sohasem képes öt úgy megnyugtani, mint az anyatej. Az anyatej, z. m. melyet ilyenkor a kieszény öntudatlanul követel, ennek van meg fentebb elorsolt alkantál fogva az a tulajdonsága: táplálni és a szervezetben levő s kiküszöbölendő részt eltávolítani, mely gyengen hashajtó hatásra a kieszény ez időben mindig számot tart! Ki sem követ el nagyobb hibát, mint ha ilyenkor egyéb más, korához nem való tejet ad sirdogáló gyermekének. Ha nem kaphat is rövid ideig kora anyatejét egy vagy más ok miatt s ha gyengesége, sirdogálása utalja, sarkalja is az anyát tápot adni, szivesebben vesz a kis kéro kevés rummal megerősített pár kanálnyi orosz teát. Hiszen az így csecsemő gyomra nem képes más, idősebb tejet betagadni, feldolgozni s ha feldolgozatlanul távozik a felvett táp a további táp-pályán, készen a baj az egész táphuzam részéről, mely annyiszor s méltán teszi a helyzetet nemcsak az anya, de az orvos előtt is aggasztóvá. Lépten nyomon lehetne a hibákat felsorolni, melyeket csecsemőjével az anyák egyrésze elkövet, mely hibák részint megrogdolt hagyomány, talán inkább babonázódás folytán, részint és sajnos sok esetben onnan erednek, hogy némely anyá csecsemőjével való bánásmódot — ha erre az idő körülménye meg nem ösmertette — nem az erre hivatott szakértőtől

igyeckszik elsajátítani, hanem a bábától, kinek a gyermek tisztán tartásán kívül egyéb dologba beavatkoznai joga nincs s mert jogot erre nem szerzett, így abszolút nem is érthet hozzá! Többöször tapasztalható — különösen az alsóbb osztály járatan anyáinál — hogy oly esetekben, midőn az ő vagy gyermeke részéről orvosi segítségre volna szükség, mert beteg egyik vagy másik, hogy ilyenkor előáll azután házi-bárát képen a bába, bebeszéli az anyát a baj súlyos voltáról s annak még súlyosabb következményeiről, előadja nagy képpel, hogy neki számtalan súlyosabb esete volt, s a hol csak orvost hívtak, ott sehol sem állt be oly hírtelen a gyógyulás, mint ott, hol az ő tudományának engedte magát alvettetni anyá, kieszény vagy mindkettő. S most oly tudálékosan beszél az ilyen szakkörét felhaladó tudományval bírói látszó bába, hogy a különben is gyengélkedő nő csak hogy lármáját, fecsegését ne legyen kénytelen tovább is hallgatni, no meg hogy kieszényét nagyobb gondjait, vigyázattal tegye tisztába: elfogadja tanácsát, használja azt, mi ha nem árt nem is használ, de árt relatíve annyiban minden körülmények közt, hogy a baj fokozódik mindaddig, míg illetékes kezek rajta nem segítenek. S hogy a bábák — széles e világon bár hol — honnan veszik orvosi mesterségüket, könnyű kitalálni, megszereznek vagy legalább megtanulnak úgy a hogy egykét bizonyos bajról, de specialiter mindig csak bizonyos esetre, szemlélyre vonatkozó vény mintát, ezzel teszik azután nélkülözhető az orvost, alkalmaznak homlokegyenest ellenkező bajoknál, csak külsőleg hasonlók legyenek ahhoz, mit ő az orvos által adott s általuk betanult vényvel egy bizonyos esetben szépen meggyógyított laktak. Nem akarom én a bábákat, mint hivatalos személyzetet bántani, ez távol legyen tőlem, sőt én a legjobb viszonyban akarok velök lenni, csupán csak specific, a kiket illet, akarom kötelességszerűen figyelmeztetni, hogy részükre kijelölt téren működjenek — mikor áldások — s ne akarják magukat úgy feltüntetni, ne akarjanak oly dolgokba befozni, mely őket meg nem illet, melyre ők nem hivatottak. Az ilyen körülmények kifolyása azután az oly dolog is, hogy ha bábón, az ősi traditio, de legtöbbször a bába bölcs figyelmeztetése folytán, elméz némely anyá csecsemőjén oly viszás dolgot, mely nevétesége volta mellett komoly következményű lehet. P. u. Férfi jelen meg a házánál, kinek távozásakor a magát teljesen kialvó csecsemő véletlen felébredve sirdogál. Csititgatja az anya, no meg a bába is s midőn nem hallgat el mindjárt — mert valami baja van — kifut hírtelen a bába az útézra, nem is tudatva miért keresi a férfit, ki már ekkor persze messze jár s nem találva összebordul belépésekor, rémségek alakban adja elő, hogy bizony szegénynek az előbbi úr vitte el az álmát és hogy vissza sem tér nyugalma a kis síronak mind addig, míg meg nem málkóják jól! És ha az anya nem tudja e szerv mérges voltát, mit gyermekeinek a bába vagy más jóakaró üreg néni beadni akar: belegegyezik s örül, hogy szunnyadó kieszénynek szemére mint jön vissza az elvitt álm! Ez eljárás mód ugyan legtöbbször üreg, jóakaró rokontól vagy szomszédától kerül ki, kevésbé bábától, mert ő neki tudni kell, mely veszélyes eljárás ez, de bárkitől származék is, obscurus tejsre mutat és kárhoztatandó! Más nő csecsemőjének borotva-éles körmet semmi kö-

dübbörög keresztül, számtalan ponton átszelve a mintaszertien épült Budapest-kassai országútat; az utazás kellemét csupán csak a vasútnak horizontális irányú ingása zavarja meg a helyenként rossz felépítménye miatt. A Mátra hullámszerűen terjedő hegylánczának, továbbá Gyöngyös szép fekvésének szemléletétől figyelmenket elterelik azok a serény, milliókba meg milliókba kerülő vasúti munkálatok, melyek a második sín lerakása végett Hatvántól kezdve egész a határig folyamatosan vannak és nagyon serényen folytatottak. Sok helyen a sínek már fel vannak rakva, más helyeken most kibukolnak, a hidakat, az átvezetőket építik, és bővítik, majd követek bányászának, szóval foly a munka szünet nélkül.

Miskolcon a pályaházánál a sürgés, forgás csak nem oly nagy, mint Budapestben. Miskolc még ma napig is esomópontja a felvidéki közlekedésnek és kereskedelemnek. Ennek köszönhető a város azt a haladását, melyet az utóbbi években tett. Itt már a aer levegőjének a luftja élesebb, mint Hatvannál; a Mátra hegyeségei itt eltörpülnek, és szerepüket átveszik; a Kassa melletti magas Dargó, majd Szerencsénél a Hegyalja. A szőlőhegyek már a Miskolc előtti Emődnél kezdődnek.

Szerencsre érkezve éreztem legelőször, hogy már közeledek szülőföldemhez, mert itt először találkoztam azokkal a hosszú pajzeses, földig érő kattanban járó lengyelországi zsidókkal, kik lakattal homlokukon és fehér zsinorokkal megkötözve kezeiket,

imádkoztak a Jehovához. Valami borzadalmas tisztelet érzése hatott át, mikor ezeket az alakokat szemügyre vettem, csak látni kellene ezeket és akkor senki sem eszálkodik azon, hogy nálunk Tisza Eszlár oly hírnévre tett szert! Ezek az alakok százával találhatók S.-A.-Ujhegyben, Munkácson, Homonnán, és még ma napig is özönével serlegenek Galicziából a felső megyékbe, míg innen a nép tömegesen kivándorol Amerikába! Én legalább nem hiszem, hogy ezek a kattanás alakok valaha a magyar nemzet testébe beolvadni képesek lennének. Szerencsétől lefelé terjed a Hegyalja. A vasútról láthatni Szerencs, Tarozal, Talya, Mád és Tolcsva mezővárosokat. A magyar-északkeleti vasút mentében elterülő gyönyörű szőlőkben még a vonatból is láthatók a filloxera pusztításai. Lelek rajta, kik a szőlő-társadalom e parazitáját, megölőjét a szőlőkultúra nevében honunkba importálták. A vasúttól jobbra látható Bodrog-Olaszi Lónyai barokk stílus kastélyával, majd Sáros-Patak híres, újonnan renovált impozáns kollegiumával és a négy-szögletű toronyával kiemelkedő Rákóczyk ősi várával, mely jelenleg Windisch-Gratz herceg tulajdona. A harmas hegy alatt elterülő S.-A.-Ujhegyben egy napot tölthettem és itt volt alkalmam a már említett kattanás alakokat százával látni, éppen szombat volt, az üzletek mind zárva!

Legény-Mihályban az első magyar gácsországi vasút vett át. Itt már a jobb oldali kilátást is akadályozzák az Ungvár

rülmény közt sem engedné meg olloval levágni, mert „úgy tudja”, meg a bába is „azt tartja”, hogy az még annyira meg nem keményedik, hogy könnyedén leharapni lehessen — ilyenkor azután jól behasitani vagy letörni — addig annak ott kell lenni érintetlenül szegény csecsemő újjain mint fegyver, nem gondolta azzal, hogy arezának, szemének mily mértékben veszélyeztetői ez édes körnök, s hogy mennyi fájdalmat szerez ezzel a kieszénynek, mikor körmök pólyájába megakadva be-behasad, mit csak hasztalan sírással tudat a kis szenvedő. (Folytatása következik.)

Nyilatkozat.

(Válasz a „Kecskemét-nek”)

A „Kecskemét” legutóbbi számában a városi törvényhatóság mult heti közgyűléseinek egyes mozzanatait érintvén, a Losonczy-útebeli közkút tárgyalása közben történt felszólalásokat és erre következők szavazatomat a nála már nélkülözhetlen s szinte életszükségletté vált politikai melék-czelattal volt kegyes bírálata tárgyává tenni; — s ugyanezen incidensből előzetes felszólalásomat későbbi szavazatommal ellentétbe helyezve, — megbizhatóságomat „diszcreditálni” iparkodék.

De hogy engem ferde helyzetbe hozzon, természetesen kénytelen — ami egyébiránt nála szintén mindenheti dolog — ferdtéshez folyamodni.

Igenis, a Losonczy-úteán levő kútról folyt a vita.

A városi tanács, hivatkozva egy régi közgyűlési határozatra, a kút fenmaradását azon föltételhez kötötte, hogy a környekbeli lakosok a kútát szivattyú-készülékkel lássák el s a tartástási költségek viselésére is köteleztessek; mint amekly föltételeket az érdeklettek már 10 évvel ezelőtt is (1878 ban) magukra vállalták; — ellenkező esetben a kút töméssek be. Ez volt a tanács javaslata. S ugyanezt támogatták Muraközy József bizottsági tag úr és Lestár Péter polgármester úr.

Bódogh Lajos bizotts. tag úr ezzel éppen ellenkezőleg azt indítványozta, hogy a kút tartassék fen, s az arra szükséges szivattyú-készülék felállításáról és tartásáról a városi közönség saját költségén gondoskodék.

Végre az én felszólalásom tisztán határozottan és minden kétértelműséget kizárólag oda irányult, hogy az említett kút a mostani állapotában, mindenszi-vattyú-készülék nélkül, mint nyílt közkút hagygassék meg. Vagyis én teljesen a folyamodók álláspontjára helyezkedtem; kik azt kérelmezték: hogy mivel ők a kútát kikotratták, kerítését elkészítették s így jó karban és használható állapotba helyezték, — hagygassék az meg továbbra is mostani állapotában.

És indokoltam felszólalásomat azzal: I ször hogy a nyílt kútnak szivattyúra való átalakítására vonatkozó régi keletű határozatot közgyűlésünk maga sem respectálja; s hivatkozom hamarjában két, különböző tizedbeli kútra, melyek nyíltak: s maig sincsenek betömve; — 2 ször azon ellenvettem, hogy a kérdés alatti nyílt kút a közlekedésre akadályul szolgál, felhoztam, hogy keletkezése óta — ami jó rég lehetett — nem képezett forgalmi akadályt s éppen most képezne? s különösen a járatan Losonczy-úteán, melytől a forgalmat kintebb a Homoki-, beljebb pedig a Mária-úteák majdnem egészen elvonják? Fölemlitettem

felé terjedő hegylánczok; egészen más, hidegebb lesz a levegő. Tereseben, gr. Andrássy Gyula, volt külügyminiszter birtokán elhaladva, a hegyek mindinkább korálakban vesznek körül. Az a sokszor felvetett kérdés jut eszembe, hol szabadabb a gondolkodás, a hegyek között-e, vagy a síkságon; hol laknak a szabadabb szellemű, gondolkodású népek. Én a síkság mellett vagyok, pedig itt is vajmi szóaknál megtörténik, hogy messzire ellátnak ugyan, de nincs benne közsönet, mert nem látnak semmit sem. De ez megint már más kérdés.

Nagy-Mihályt és Sztárát, a Sztáray grótok ősi fészékét elhagyva, Nátafalván szálltam ki. A Laboroz kies völgyében vagyok tehát; minden oldalról hegyek környeznek, és csak egy fél órányi sétát kell tennem, ott vagyok közöttük, a régi ismerősök közt. Magasan emelkednek az ég felé, hirdetve a természet őserjét és halhatatlanságát. Körösök körül a hegyek legmagasabb csúcsain emelkednek a barkói, vinnai, szinnai, jezszenyi és Tavarna közelében a csicsva-aljai rablóvárak romjai, mind megannyi szomorú emlékei az oligarchák önkényének, gyászos hirdetői a feudális- és jobbágy-rendszernek.

Nyugodtan egyhangúan folyik itt az élet; a mai újság csak a holnap postával érkezik; de azért is a szomszéd faluba kell küldeni. Ily körülmények közt nem is lehet eszálkózni, hogy az ember hiába keres eszmét, és nem talál anyagot annak méltó feldolgozására. — a — s —

azt is, hogy a gazd. gőzmalom mellett levő kút igazi forgalmi ponton fekszik, s mégis megvan törve ősi állapotában.

Azt hiszem, mindenki előtt, „aki gondolkozni szokott és tud”, eléggé világos, hogy biz e tárgyban mégis csak háromféle nézet nyilvánult. És hogy ez valóban úgy történt, hivatkozom a jelenvoltak közül nem oly „megbizhatlan” férfiakra, mint Lestár Péter, Muraközy József, Keresztes János stb., hanem olyanokra, kiknek megbízhatóságát velem együtt a „Kecskemét” sem kételkedik, hivatkozom Szapponas István és Dr. Kovács Pál bizotts. tag urakra.

Hogy főntebbi álláspontom mellett a városi terhére a szivattyú-készülék felállítását és tartástást nem szavaztam, ez azt hiszem ép oly jogosult és következetes eljárás, mint Bódogh L. és Muraközy J. meg, vagy meg nem szavazása.

Egész kapitálást tesz ki azon költség, melyet városi törvényhatóságunk évente az ivó-kútak készülékeinek beszerzésére és tartásására fordít; s hova vezet ez, ha minden u. n. „közélvízű” kútat hasonló költséges berendezéssel látunk el? Én tehát nem-ívovízű kút átalakítására — hacsak azt fontos forgalmi vagy egyéb közérdek nem parancsolja — egy krajczár költséget nem vagyok hajlandó megszavazni. És mivel szavazás előtt a kérdés úgy tétetett föl: hogy kicsoda hajlandó az említett kút átalakítási költségeit a városi pénztár terhére elfogadni? természetes, hogy én a költséget nem szavaztam meg; és még sem igaz az, amit a „Kecskemét” rám fog, hogy: „Dömötör S. b. tag ellene szavazott a saját kifejezett meggyőződésének”; mert biz az nem szavazott ellene.

Parva sapientia regitur mundus. Kevés bölcsesség, de a tárgyalógóság bizonyos mérve szükséges ahoz, hogy közügyeink tárgyalásairól higgyadt, számbavehető s ügyelemlre is igényt tartó közlekedék hozunk. Én azt kívánom, hogy a „Kecskemét” közgyűlési tudósítójában abból a kevésből-összegből, tárgyalógóság- és komolyságból minél több, ellenben a fölületesség-, párt-ügylet- és malitiából minél kevesebb legyen meg.

Kecskemét, 1888. július 12.

Dömötör Sándor,
bizotts. tag.

KÜLÖNFÉLÉK.

— A váci megyéspüspök úr ó Exciája a kecskeméti r. k. egyháztanácshoz f. hó 6-án érkezett leirata szerint, a városokban egy belső nevelendő ellátott, nőszerezetek vezetése alatt álló, 8 osztályú róm. kath. leánytanodának köztörekvés és buzgalom által való felállításához 60,000 o. é. frtal járul, és ezen 60,000 o. é. frtot megörzés czéljából oly feltétellel adta már át a székesegyházi káptalannak, hogy ezen összeg akár részletekben, akár egyszerre általa előzetesen adandó felhatalmazás után csak akkor fog szolgálatni az Egyháztanács kezéhez, ha ezen két intézet elhelyezésére alkalmas, általa előzetesen helybenhagyandó terv szerinti épület befejezéséhez közeledik, czéljának megfele, és az Egyháztanács által az intézet folytonosságá érdekében tett intézkedések sikerökben bízni engednek; ha azonban ez intézet három év alatt, azaz 1891. végéig létre nem jönne, ezen 60,000 o. é. frtnyi összeg más városban általa, vagy püspök utódja által hasonló természetű czélra fordítassék. A Váci Közlönyből olvasuk erre vonatkozólag, hogy ó Exciája Kecskemét, Hódmező-Vásárhely és Félégyváza városok nevelési czéljaira felajánlott 60, 40 és 40 ezer, összesen 140,000 frtot papírjáradeki kötvényekben deponálta a váci káptalannál azon kijelentés mellett, hogy a t. hó 1-től járó szelvénykamatok szintén a tőkéhez lesznek csatolandók.

— Nem lesz színészet a jövő télen Kecskeméten, legalább a színházban nem, mert azt a városi hatóság tűzbiztonsági okokból bezáratta. Így olvassuk legalább a Szinpad legutóbbi számában, Ugyancsak így van az megemlitve a „Pesti Hírlap”-ban is. Mi pedig hitelen forrásunkból konstatáljuk, hogy habár nem is egészen azonos, de a lényegre nézve az előadott egyértelmű intézkedés csakugyan tétetett. Ugyanis a színház a törvényhatósági bizottsági közgyűlési rendelet folytán Szegedi György alkaptányi elnöke alatt Belák János városi főmérnök és Dr. Kecskeméti Lajos t. főorvos, mint kiküldött bizottság által tüzrendőri és közegészségi szempontból beható vizsgálat tárgyává tétetvén, több rendbeli hiányok tállattak; s a bizottság javaslatahoz képest elrendeltetett, hogy a színházra két ajtó vágassék, a karzathoz vezető feljárathoz hasonló lépcsőzet készítsessék annak a másik végén is, a két páholyos kiküszöbölésével a földszint oly módon alakítsassék át, hogy a mostani zártseksor közepén ketté osztatván, úgy a közepén, mint két oldalt kényelmesebben lehessen a zártseksorból ki-s bejárni, s ezen helyek állólhelyek nem értékesíthetők, végre rendeltetett, hogy a szinpad és

Magyar iparczikk
aránylag rövid idő alatt oly bámulatos mértékben még nem terjedt el, mint

a Lenck-kávé.

Ez kétségkívül az említett hazai pótkávé jósága mellett bizonyít a valóban a

LENCK-KÁVÉ

illat, iz és az alkotó részek kifogástalan minősége tekintetében fölülmul minden eddig ismert pótkávé. Kapható minden jobb kereskedésben.

A t. elárúító urak levelező-lapon kifejezett kívánságra rögtön kapnak mintákat ingyen és bérmentve Lenck S. pótkávé-gyárából Sopronban. 63 (20-16)

Kávéház bérbeadás.

A kecskeméti reform. egyháznak a piac téren levő, Szabó Lipót által bérelt

kávéház, lakás, pincze és melléképületeiből álló helyisége 3. esetleg több évre, a Collegiumban levő egyház-tanácssteremben, folyó július hó 15-én délelőtt 10 órakor megtartandó nyilvános árverésen bérbe fog adni. Miről árverezni szándékozik azzal értesítetnek, hogy az árverési feltételek az egyház tanácsstermében megtekinthetők és hogy zárt ajánlatok is elfogadhatók.

Kecskemét, 1888. július 4.

Györfly Balázs,
fogadnok.

148 (2-2)

Nagy-Körösön Molnár Ferencz fűszer- és vegyes-kereskedésében egy 2-3 gymnasiumot vagy reáliskolát végzett fiú

tanulónak

azonnal felvétetik Bővebbet Nagy-Körösön a fenti cégégnél. 145 (3-3)

Cs. kir. osztrák-magyar szabadalmazott

Farugony-matrácok

6 frt 6 frt

Pótlék szalmazsákok és sodrorybetétek helyett tiszta tartós és jutányos, különösen alkalmas intézeteknek és kórházaknak. Nagyobb megrendeléseknél megfelelő árleengedés.

A megrendeléseknél az ágy belső szélessége és hossza tudatandó.

Fő raktár: Bécs, I. Neuer Markt 7.

118 (26-3)

Gazdák, építészek és a t. közönség b. figyelmébe!

Van szerencsém Kecskemét városa és vidékének t. gazdáival, építészeivel és közönségével tisztelettel tudatni, hogy

fa-, szén- és mészüzetemet

saját házamba Halasi-nagy-útea 14. sz. alá (a színház mellé) helyeztem át s hogy azt a t. közönség érdekeinek megfelelően, nagy áldozatok árán legzélészerűbben rendeztem be, minek folytán tűzifa, mindennemű kőszén, pirszen (coax), faszén, mész, cement, valamint egyéb építési anyagok mindenkor nagy készletben, legjobb minőségben és legjutányosabb árak mellett raktáromon vannak.

Megrendelt árúkat, bár kisebb méretűek is, legrovidebb idő alatt, saját e célra rendelkezésre álló alkalmatosságaim által szállítok házhöz.

A cseplési időny tartamára a t. gazdák közönség különös figyelmébe ajánlom raktáron levő **gép-porosz-kőszénemet**, melynek ára az eddig használatban volt porosz kőszén árán jóval alantabb áll, s mely dacára ennek gőzgépeknél minden más szén fölött használati szempontból is fölünyyel bír.

A téli időnyre előre gondoskodó t. közönség becses figyelmét és az eddig itt árusított pirszenet (coaxot) takarékosági, melegítési és ára szempontjából egyaránt jóval előnyösebb finom dió-pirszénre batorodom itt kikérni, melyet teljes kocsiakomanyokban (100 métermáza) 150 frttól a helybeli vasúti állomáshoz szállítok, s melyből — lévén ily pirszenem raktáron is — kisebb méretekben is árusítok.

Cementárúmat is wagon számaru rendelvén meg, a szállítási árnál elért előny folytán azon helyzetben vagyok, hogy azt az eddiginél is jóval alantabb árban árusíthatom.

Főtörökvesem mindenkor odairányulván, hogy t. vevőim megelégedését pontos kiszolgálás és lelkiismeretes mérés által kiérdemelve, kérem a t. közönséget, miszerint engem eddigi bizalmában és pártfogásában továbbra is részesíteni sziveskedjék.

Tisztelettel

ROSENBAUM ANTAL.

153 (6-1)

Budapest 1885. nagy díszoklevél. Német-Palánkán 1887. Arany-érem. London 1871. Díszoklevél. Bécs 1873. Érdem-érem. Páris 1867. Bronz-érem.

CSIK JÓZSEF

cs. és kir. kiz. szab. első szeremi Portland-cement-és vízhatlan mesz-gyár

BECSINBAN
Központi iroda és raktár:
BUDAPESTEN, Rudolfrakpart 8.

A t. építész és építőmester urak, építkezési vállalatok, földbirtokosok, községi és egyházi előjáróságok, valamint a n. é. építő közönség kényelmére

GYENES S. és FIAI

nagykereskedő uraknál Kecskeméten raktárt tartok, hol saját gyártmányú **Portland-cement és vízhatlan meszem** mindenkor egyenlő jó minőségben kapható, és helyben saját fogatával házhöz szállíthatok. 47 (30-19)

Arjegytek s magyarázat kívánatra készséggel megküldeték.

Kecskemét 1872. Ezüst-érem. Ujvidék 1875. Arany-érem. Szeged 1878. Érdem-érem. Triest 1882. Arany-érem.

Pályázati hirdetmény.

Kecskemét város törvényhatóságánál az évi 500 frt fizetéssel javadalmazott és közelebb elhalmozás folytán üresedése jött egyik kettől

orvosi állás,

a városi törvényhatósági bizottsági közgyűlésnek f. évi 87. sz. a. hozott határozata szerint nyilvános pályázat és főispáni kinevezés útján betöltendő levő: felhívatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy eziránt kelljen felszerelt körvényeiket hozzáim a folyó évi **augusztus hónap 7-ik napjának** d. n. 5 órájáig annyival inkább nyújtsák be, mivel a netán elkésve érkezendő körvények a betöltésnél tekintete vétetni nem fognak.

Kelt Kecskeméten, a város törvényhatósági bizottságának 1888. évi július hó 7-ik napján tartott rendes havi közgyűléséből.

Lestár Péter,
kit. tanácsos, polgármester.

154 (1-1)

Árverési hirdetés.

Karaczag város közbirtokosságának alólított megbízottjai önkéntes árverést tüznek ki **folyó 1888. évi augusztus 16-nak és következő napjainak délelőtti 9 órájára Tarjányi Károly félegyházi lakos birtokos páka-pusztai tanýájára:** ahol s a mely árverésen el fognak adni Karaczag közbirtokossága tulajdonát képező s a Pusztá-Pákai 9-ik számú telekjegyzőkönyvben I rend és 9 helyrajzi szám alatt foglalt összes ingatlanok a következő feltételek alatt:

1. Az ingatlan huszonötöt ötven holdig megállapítandó és kijelölendő parcellákban bocsátatik árverés alá.
2. A kiküldési ár catastrális holdanként 200 osztrák értékű forintokban állapítatik meg.
3. Minden árverési akaró köteles a becsérték tíz százalékát készpénzben az árverésre kiküldött kezéhez az árverés folyama alatt letenni.
4. Az árverés alkalmával az árverett közbirtokosság az árverési akorók tájékoztatása végett a telek-könyvi állásnak megfelelően, a helyszíni viszonyok alapján, a telek-könyvi elkülönítésre és a tulajdonjog bekebelezésre feltétlenül szükséges vázlatrajzot közönségre az árverés színhelyén kitenni köteles.
5. Minden egyes parcella az árverés alkalmával a vázlatrajzon a törvényesen meghatározott oszátó betűvel s a valódi természetével megjelölendő, hogy ez alapon nemcsak a kiküldési ár mennyisége, hanem az eladandó terület helyszíni felvétele is meg legyen határozható.
6. Az eladott ingatlanok tökéletesen tehermentesek.
7. Az árverés vevőkre nézve azonnal kötelek, míg az eladókra csak a polgári és egyéb érdekeltek hatóságok jóváhagyása után.
8. Árverett közbirtokosság a telermentes eladás kötelezettségénél fogva szavatosságot vállal, a tulajdonjog bekebelezés végleges effectuáltságáig megtörőnhető zálogjogi bekebelezésekkel megterhelhetősékek szemben.
9. A bescérték tíz százaléka azoknak, a kiknek, mint legelőbb ígérték, egyik vagy másik parcella rájuk maradt, vissza nem adatik, hanem azon tíz százalék, a vételi ár tíz százalékára kiegészítve, a félegyházi takarékpénztárba az érdekeltek vevő nevére bekebeleződik, s amennyiben az árverés helybe nem hagyatnék, ugyanannak az esedékes kamatokkal visszazadandó, ha azonban az árverés helyben hagyatnék,

Vidákovich János,
Karaczag város mérnöke.

H. Kiss József,
karaczag közbirtokosság megbízott kiküldötöte.

152 (3-1)

Pénzintézetek és malmok részvényei

eladását és vételét közvetíti alulírott. Jelenleg van eladó:

- 2 db kecskeméti népbanki.
- 5 „ kecskeméti sertéshizlaló, — és
- 8 „ József-gőzmalmi részvény.

Kerestetik vételre:

- 15 db Félegyházi Keresk. és Népbanki,
- 2 „ Kecskeméti takarékpénztári,
- 10 „ Központi takarékpénztári,
- 3 „ Kereskedelmi ipar-hitelintézet és népbanki.
- 5 „ Sertéshizlalók gőzmalmi részvény.

Kaphatók továbbá különféle sorsjegyek részletfizetésre.

BLEYER ADOLF.
II. tized, Szécsényi-útea 2. sz.

Ugyanitt kapható mindenféle sorsjegy részletfizetésre.

(27-15)

Hirdetmény.

A városi közönség azon földjeire, melyeknek haszonbérlete a f. év őszi időnyén jár le, az újabb haszonbérbeadás tekintetéből az árverések ez évben a következő sorrendben fognak megtartatni, és pedig a

Helyszínein:

1. Július 17-én d. é. 8 órakor a széktől szőlők melletti 16 részlet föld 6 évre, bánatpénz egy részletre 5 frt.
2. Július 18-án d. é. 8 órakor és folytatólag 19-én az alsónyomási 73 részlet föld 6 évre, bánatpénz egy részletre 15 frt.
3. Július 20-án d. é. 8 órakor az epreskert melletti 9 részlet föld 3 évre, egy részletre 20 frt a bánatpénz.
4. Július 21-én d. é. 8 órakor az úrréti 29 részlet föld 6 évre, bánatpénz egy részletre 20 frt.
5. Július 23-án d. é. 8 órakor a koldulástörlesi 28 r. nyomási föld 6 évre, bánatpénz egy részletre 15 frt.
6. Július 24-én d. é. 8 órakor a szentkirályi koresma s a hozzátartozó 27 hold föld, és folytatólag d. é. 10 órakor a szentkir. malom melletti koresma és föld 6 évre, bánatpénz 50—50 frt.
7. Július 25-én d. é. 8 órakor a Kőncsög szőlben 7, esetleg 8 részletre összevont földek 12 évre, egy részletre bánatpénz 50 frt.
8. Július 26-án d. é. 8 órakor Ballószegben a Virág-pap tanya melletti 5, esetleg 6 részletre összevont földek 12 évre, bánatpénz egy részletre 50 frt.
9. Július 27-én d. é. 8 órakor a sertéshizlaló telepi 3 részlet föld egy évre, bánatpénz 5 frt.

Gazdászati hivatalban:

10. Július 14-én d. é. 9 órakor a pusztaszeri koresma és földje 5 évre, bánatpénz 50 frt.
11. Július 28-án d. é. 9 órakor a csongrádi-útezi Dókányi István féle házbán az iskolahelyiség kívüli lakás 3 évre, bánatpénz 10 frt.
12. Július 28-án d. é. 9 órakor folytatólag az úrréti 71. számú tres háztelek örök eladása, bánatpénz 10 frt.

Kecskemét, 1888. július 6.

Gazdászati hivatal.

149 (2-2)